ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การเลี้ยงสุกรไทยพื้นเมืองที่หมู่บ้านห้วยงูสิงห์ อำเภอทุ่งหัวซ้างจังหวัดลำพูน

ชื่อผู้เขียน

นาย ธีรวัฒน์ กิมลูน

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

เกษตรศา สตร์ (สาขาวิชาสัตวศาสตร์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

รศ. ดร. สุวัฒน์ รัตนรณชาติ

ประธานกรรมการ

มศ. ดร. โชค มีเก**ล็**ด

กรรมการ

ผศ. วราภา คุณภพร

กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ ทำการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเกษตรกร วิธีการ เลี้ยง สมรรถนะของสุกรที่เลี้ยง และประเมินระดับภูมิคุ้มกันต่อโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกรไทย พื้นเมือง ที่หมู่บ้านห้วยงูสิงห์ อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม ให้มีการอนุรักษ์พันธุ์ พัฒนาการผลิต และปรับปรุงพันธุ์เพื่อให้สามารถผลิตเป็นการค้าได้

จากการวิจัยพบว่า เกษตรกรทั้งหมดในหมู่บ้านนี้ (117 ครัวเรือน) เลี้ยงสุกรพื้นเมืองเพื่อ ผลิตลูกสุกรขาย และมีเพียงบางราย (5 ครัวเรือน) ที่เลี้ยงพ่อสุกรเพื่อรับจ้างผสมพันธุ์ด้วย ซึ่ง วิธีการกักขังสุกรสามารถแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ การขังไว้ในคอกหรือเล้า และการผูกล่ามคอ สุกร การเลี้ยงทั้งสองแบบจะใช้พืชผักท้องถิ่นผสมกับรำหรืออาหารสำเร็จรูปชนิดเม็ด เกษตรกร ส่วนใหญ่มีอาชีพหลักในการทำนาและเลี้ยงสุกร นอกจากรายได้ที่เกิดจากการเลี้ยงสุกรแล้ว

เกษตรกรยังฆ่าสุกรที่เลี้ยงไว้ เพื่อเช่นไหว้ผี และใช้ปรุงอาหารเลี้ยงกันในพิธีต่าง ๆ ซึ่งสามารถ ลดค่าใช้จ่ายในครอบครัวได้ค่อนข้างมาก

ลักษณะของสุกรพื้นเมืองที่หมู่บ้านนี้ มีสีดำทั้งตัว ยกเว้นหน้า แข้ง เท้า และท้องอาจจะ มีสีขาว ใบหูใหญ่ปรก ลำตัวใหญ่ หน้าย่น ท้องยานและหลังแอ่น เฉลี่ยความสูง ความยาว และ จำนวนเต้านม ในสุกรเพศผู้ (อายุ 1 ถึง 2 ปี) เท่ากับ 65.98 ± 2.50 เซนติเมตร 84.80 ± 3.70 เซนติเมตร และ 11.80 ± 2.28 เต้า ตามลำดับ ส่วนในสุกรเพศเมีย (อายุ 2 ถึง 4 ปี) เท่ากับ 68.69 ± 2.23 เซนติเมตร 114.90 ± 3.80 เซนติเมตร และ 12.40 ± 1.60 เต้า ตามลำดับ

ลักษณะการให้ผลผลิตของสุกรพื้นเมืองแยกเป็น 2 พวก คือ ลักษณะก่อนหย่านม และ ลักษณะหลังหย่านม สำหรับลักษณะก่อนหย่านมพบว่า สุกรพื้นเมืองบ้านห้วยงูสิงห์มีจำนวนลูก เมื่อคลอดเฉลี่ย 11.61 \pm 3.43 ตัว น้ำหนักครอกเมื่อคลอดเฉลี่ย 10.96 \pm 3.34 กิโลกรัม น้ำ หนักตัวลูกสุกรเมื่อคลอดเฉลี่ย 0.95 \pm 0.13 กิโลกรัม จำนวนลูกเมื่อหย่านม (21 วัน) เฉลี่ย 11.03 \pm 2.99 ตัว น้ำหนักครอกเมื่อหย่านมเฉลี่ย 41.45 \pm 8.66 กิโลกรัม น้ำหนักตัวลูกสุกร เมื่อหย่านมเฉลี่ย 3.91 \pm 0.76 กิโลกรัม อัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ย 0.14 \pm 0.04 กิโลกรัมต่อ วัน และมีอัตราการเลี้ยงรอด 95 เปอร์เซ็นต์ ส่วนลักษณะหลังหย่านม ซึ่งลูกสุกรบ้านห้วยงูสิงห์ จะถูกนำไปขายและเลี้ยงต่อที่บ้านแกาะหลวง อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าสุกรจะถูก เลี้ยงเฉลี่ยนาน 155.90 \pm 16.05 วัน ก่อนจะถูกขายและนำไปฆ่า มีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ย 0.37 \pm 0.02 กิโลกรัมต่อวัน และมีน้ำหนักตัวเฉลี่ย 60.94 \pm 7.03 กิโลกรัม ส่วนลักษณะซาก พบว่า มีเปอร์เซ็นต์ซากเฉลี่ย 64.88 \pm 1.24 และเปอร์เซ็นต์เนื้อแดงเฉลี่ย 11.86 \pm 0.82 จาก การลองซิมเนื้อสุกรพันธุ์นี้ พบว่ามีรสชาดอร์อยกว่าเนื้อจากสุกรพันธุ์ยุโรปที่มีขายทั่วไปในท้อง ตลาด

สุกรพื้นเมืองเพศผู้สามารถเริ่มผสมพันธุ์ได้เมื่ออายุเฉลี่ย 71 \pm 10 วัน เพศเมียจะเริ่ม ผสมได้เมื่ออายุเฉลี่ย 105.5 \pm 12.95 วัน มีระยะอุ้มท้องนานเฉลี่ย 113.64 \pm 2.34 วัน มีวง รอบการเป็นสัดนานเฉลี่ย 20.95 \pm 0.89 วัน ระยะเป็นสัดหลังหย่านมลูกนานเฉลี่ย 5.71 \pm 1.26 วัน และมีรอบการผลิตเฉลี่ย 2.62 \pm 0.05 ครอกต่อปี

สุกรพื้นเมืองบ้านห้วยงูสิงห์ไม่มีภูมิคุ้มกันต่อโรคปากและเท้าเปื่อย เนื่องจากผลการ ตรวจหาระดับภูมิคุ้มกันต่อโรคนี้มีค่าต่ำกว่า 40 แต่ก็มีความเป็นไปได้ว่า สุกรพื้นเมืองที่นี่มี ความต้านทานต่อโรคนี้โดยธรรมชาติ เพราะสุกรที่นี่ไม่เคยป่วยเป็นโรคนี้เลย ถึงแม้ว่าโรคปาก และเท้าเปื่อยจะเคยระบาดในโคที่เลี้ยงในหมู่บ้านนี้ และสุกรเหล่านี้จะไม่เคยได้รับการฉีดวัคซีน โรคปากและเท้าเปื่อยเลยก็ตาม

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้คือ 1) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความต้านทานต่อโรค ปากและเท้าเปื่อย โดยการฉีดเชื้อไวรัสโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าไปในสุกรพื้นเมือง เพื่อทำการ พิสูจน์ยืนยันให้แน่ขัดว่าสุกรพื้นเมืองจะป่วยเป็นโรคหรือไม่ 2) เนื่องจากสุกรพื้นเมืองมี เปอร์เซ็นต์เนื้อแดงค่อนข้างต่ำ ดังนั้นจึงควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการปรับปรุงซากของสุกรพื้นเมือง ให้มีเนื้อแดงมากขึ้น และ 3) เนื่องจากการเลี้ยงสุกรพื้นเมืองทั้งหมด เลี้ยงบนพื้นดิน ดังนั้นจึง ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับโรคพยาธิภายในของสุกรพื้นเมือง เพื่อให้สามารถนำผลการวิจัยมาส่ง เสริมการผลิตสุกรพื้นเมืองให้ปราศจากโรคพยาธิภายใน และสามารถเลี้ยงเพื่อผลิตเป็นการค้า ในโอกาสต่อไป Thesis Title

The Specific Nature and Potentials of Native Pig Raising at

Huai Ngu Sing Village, Thung Hau Chang District, Lamphun

Province.

Author

Mr. Teerawat Kimloon

M.S.

Agriculture (Animal Science.)

Examining Committee:

Assoc. Prof. Dr.Suwat Rattanaronchart

Asst. Prof. Dr.Choke Mikled

Member

Chairman

Asst. Prof. Warapa Kunaporn

Member

Abstract

The objectives of this research were to collect primary data about farmer, pig raising, capacity of domesticated pig, and to assess Foot and Mouth Disease antibody in Thai native pig at Huai Ngu Sing village, Thung Hau Chang district, Lamphun province. These can be used for further enhancement, conservation, development and improvement of commercial Thai native pig production.

It was found that all of the village's 117 households raised Thai native sow for producing piglets to sell, only 5 households also raised boar for contracting service.

There were two types of pig confinement: in a pen and raising by tethering. The feed

for the pig consisted of local plants mixed with rice bran and/or concentrate feed.

Almost every household raised pigs besides being also rice farmers.

The pigs raised were black except face, shin, foot and belly, which may be white, with a large drooping ears, and a large body. Their backs were concave, and their belly drooping. Average height, length and number of teats of male pig (between 1 to 2 years) were 65.98 ± 2.50 cm, 84.80 ± 3.70 cm and 11.80 ± 2.28 teats respectively. The corresponding traits of female pig (between 2 to 4 years) were 68.69 ± 2.23 cm, 114.90 ± 3.80 cm and 12.40 ± 1.60 teats respectively.

There were two types of production traits: before weaning and after weaning. From before-weaning data, the average number of piglets per litter at birth was 11.61 \pm 3.43, average weight per litter at birth 10.96 \pm 3.34 kg, and average birth weight per piglet 0.95 \pm 0.13 kg. Average number of piglets per litter at weaning (21 days) was 11.03 \pm 2.99, average weight per litter at weaning 41.45 \pm 8.66 kg, average weaning weight per piglet 3.91 \pm 0.76 kg, average daily gain (ADG) 0.14 \pm 0.04 kg per day, and surviving rate at weaning was 95 %.

After weaning, pigs were raised for an average 155.90 \pm 16.05 days before slaughtering, and they weighted 60.94 \pm 7.03 kg with an average daily gain (ADG) of 0.37 \pm 0.02 kg per day.

For carcass characteristic, average dressing percentage was 64.880 ± 1.24 % and average lean meat was 11.86 ± 0.82 %. The taste of Thai native pork was superior to the European pork sold in the market.

Average age when male pig start mating was 71 \pm 10 days, while in females it was 105.5 \pm 12.95 days. Average pregnancy period was 113.64 \pm 2.34 days, average heat estrus cycle 20.95 \pm 0.89 days, average heat estrus after weaning

period 5.71 \pm 1.26 days, and average reproduction cycle 2.60 \pm 0.05 litters per year.

With an antibody titer lower than 40 it was concluded that the pigs at Huai Ngu Sing village have no Foot and Mouth Disease antibody. But probably Thai native pigs were naturally resistant to Foot and Mouth Disease since they have never shown any sign of this disease, even while it has been spreading in cattle in this village. Although the pigs have never been vaccinated.

The suggestion from the result of this research should be used for further study of commercial Thai native pig production. Further research should focus on Foot and Mouth Disease resistance by inoculating Foot and Mouth Disease virus into Thai native pig to confirm that they would not contract this disease. Because of lean meat percentage of Thai native pig was low, so further research should be focus on carcass characteristic improvement to increase lean meat percentage. Further research should also focus on internal parasites to produce free-internal-parasite-pigs and to raise for having commercial Thai native pig production.